

ABZ Nieuws

Jaargang 4 | Nummer 5 | Oktober 2016

Arkervcart-BramecoZon

Bedrijfsreportage

Opfok onder contract geeft pluimveehouder Hendriks rust en zekerheid

Rundvee

Rumistar, meer melk uit maïs

Varkens

Zonder controle brijvoerinstallatie geen rendement met bijproducten

Pluimvee

Criteria Beter Leven keurmerk aangepast

Van de directie

Vanuit Nederland helpen wij mee om de wereldbevolking te voorzien van hoogwaardig voedsel, die op een duurzame manier geproduceerd wordt. Een belangrijke rol hierin speelt Wageningen University & Research. ABZ Diervoeding onderhoudt goede contacten met de Universiteit. Vanuit Wageningen wordt naast veel technisch onderzoek ook beleid en visie ontwikkeld ten aanzien van duurzame voedselproductie. Voor onderstaande heb ik gebruik mogen maken van een lezing van dr. Martin Scholten, algemeen directeur Animal Sciences Group.

Voedselproductie in de regio

De afgelopen paar jaar is er een toegenomen belangstelling voor voedselproductie in de regio. De consument hecht er meer belang aan om voedsel te gebruiken dat uit de regio komt en waar hij zich beter mee kan identificeren. De consument geeft dit voedsel een hoger kwaliteitsoordeel en is soms bereid hiervoor meer te betalen. De Nederlandse veehouderij is sterk exportgericht en maakt gebruik van de import van grondstoffen, waardoor deze trend niet altijd direct een goede fit heeft.

Ook de Non-Governmental Organizations (NGO's) hebben een toegenomen belangstelling voor dit thema. Organisaties die zich bezig houden met natuurbescherming zetten soms sterk in op lokaal produceren en gebruik van lokale grondstoffen. Het idee hierachter is dat door te produceren op lokaal niveau de ultieme manier van duurzame productie bereikt wordt.

Kringlopen op maat sluiten

In nevenstaande afbeelding laat dr. Scholten zien hoe kringlopen op maat zich kunnen sluiten.

De bodem is de basis. Met een gezonde, vruchtbare bodem is de volgende stap, optimale gewasproductie, mogelijk. Daarna komt in de kringloop de veehouderij. Dieren kunnen bij uitstek bijdragen aan een duurzame benutting van eiwitrijke biomassa. Hierdoor wordt verspilling van gewasresten voorkomen. De beloning van het voeren van gewasresten aan dieren is zeer rijk. Waardevol voedsel in de vorm van zuivel, eieren en vlees; en een belangrijk vierde product: verse mest.

Mest is de volgende schakel in de kringloop. Niet alleen maar laten verrotten, vergisten of verbranden: goede kwaliteit organisch materiaal is van groot belang voor de bodem.

Het is mooi als je op boerderijniveau de kringloop kan sluiten, of in een collectief in de regio, maar vaak is dit suboptimaal. De omstandigheden op aarde verschillen en de natuur heeft zich daarnaar aangepast. De natuur is gericht op het zo efficiënt mogelijk benutten van bronnen gegeven de omstandigheden, met planten en dieren die het beste daar gedijen.

Rudy Rabbinge leerde ons: producer dat, daar waar de omstandigheden het beste zijn. Verbind zo een diversiteit van mondiale landbouw met elkaar, om optimale benutting van grondstoffen voor voedselproductie te bewerkstelligen.

Tot besluit

ABZ Diervoeding gebruikt daar waar mogelijk grondstoffen uit de regio. Daarnaast gebruiken we grondstoffen uit die gebieden waar deze gewassen het meest optimaal geteeld kunnen worden. We zijn betrokken bij verschillende initiatieven (denk aan bijv. het mestinvesteringsfonds) om kringlopen op maat te sluiten en duurzame voedselketens in te richten. Daarbij richten we ons niet alleen op lokale en regionale initiatieven, maar hebben we ook oog voor een mondiale duurzame voedselproductie.

In een aantal kwaliteitsprogramma's voor melk, vlees en eieren is extra aandacht voor duurzame inzet van (lokale en regionale) grondstoffen. Graag helpen wij u om datgene te produceren waar de markt om vraagt!

Marcel Roordink,
Algemeen directeur

Inhoud

Algemeen

Even voorstellen	13
Uitslag verkiezing ledenraadsleden	14
Eerste winnaar iPhone	14
Heb jij je al opgegeven voor onze jongerenbijeenkomst?	15
Agrarische Schouw 2016	15
Vraag & Aanbod	15

Grondstoffen

Grondstoffenmarkt	3
-------------------	---

Rundvee

Rumistar, meer melk uit maïs	4
Tips voor 100 procent (af)kalfgemak	5
Afrijping snijmaïs met veel zon	15

Varkens

Zonder controle brijvoerinstallatie geen rendement met bijproducten	6
Technische cijfers 2 ^e kwartaal 2016	7
Opfokzeugen, de toekomst voor een productieve zeugenstapel	8

Bedrijfsreportage:

Opfok onder contract geeft pluimveehouder Hendriks rust en zekerheid	10
--	----

Pluimvee

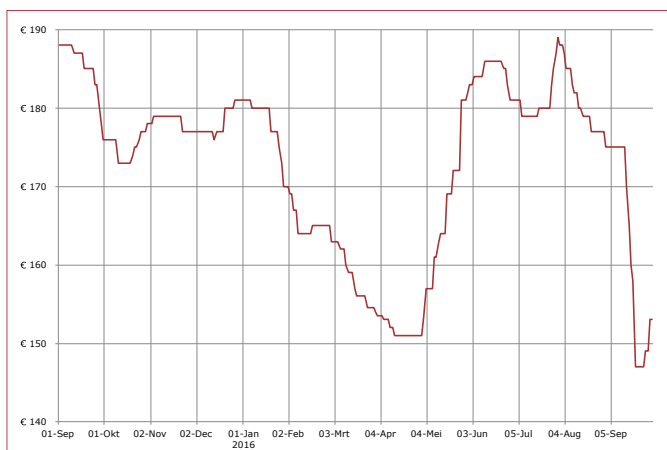
Criteria Beter Leven keurmerk aangepast	12
Resultaten vleeskuikens 3 ^e kwartaal 2016	13
Geslaagde Open Dag De Koning	13

Grondstoffenmarkt

Stabiliteit is deze periode het kernwoord. Met ruwe olie tussen de \$45 en \$50 per vat en een Euro/USDollar koers tussen de 1.11 en 1.13 wordt dit beeld bevestigd. Uiteraard met hier en daar een kleine kanttekening. De gerst- en tarweoogst zijn gemaakt, zij het met wisselend resultaat. Voor maïs en bietenpulp staan we aan de vooravond daarvan.

Bietenpulp

De campagne voor de suikerbieten is dit jaar relatief vroeg op gang gekomen. In de tweede helft van september startten de eerste fabrieken in Duitsland op. Maar door technische problemen wilde de snelheid er nog niet echt inkomen. Ook laten de eerste oogstopbrengsten tegenvallende resultaten zien. Op het moment van schrijven is nog moeilijk te bepalen of het voor het gehele areaal tegenvallend zal zijn. Het effect van deze ontwikkeling is echter wel dat de dagprijs opgelopen is van rond de € 150 per ton richting de € 160 per ton (zie grafiek 1). Het totaal areaal suikerbieten in Europa is met 1,4 miljoen hectare beduidend groter dan vorig jaar. De opbrengst van de Duitse bietenpulp wordt dit jaar nog altijd tien procent hoger ingeschat dan vorig jaar. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat 2015 een jaar met een krappe balans was.

Grafiek 1 Dagprijs Duitse bietenpulp vanaf 1 september '15

De suikerarme pulp is ten opzichte van de Duitse suikerrijke pulp vrij duur geprijsd. Dit heeft een aantal oorzaken. Allereerst is er geen Nederlandse droge pulp op de markt te verkrijgen. Deze wordt nat weg gezet. Een vergelijkbaar alternatief wordt gezocht in Oostenrijkse pulp. Hiernaar is dan ook grote vraag. Logistiek gezien ligt hier wel een uitdaging. Vanwege laag water op de Donau is het zeer lastig om de pulp te verschepen. Tot slot wordt er ook gebruik gemaakt van Franse laag suiker pulp. Hier hebben we echter te maken met een vorm van 'verkopersstaking'. Mogelijk dat hier in de loop van de campagne toch enige druk gaat ontstaan. Vooralsnog is er weinig aanbod.

Citruspulp

Het aanbod van citruspulp ligt momenteel op een historisch dieptepunt. In het lopende seizoen 2016-2017 verwacht men dat dit verder afneemt. Onderstaande tabel laat zien hoe de export van citruspulp vanuit Brazilië en de USA zich de laatste jaren heeft ontwikkeld.

Seizoen	Brazilië	USA	Totaal
2009-2010	612	229	841
2010-2011	499	297	796
2011-2012	470	180	650
2012-2013	214	199	413
2013-2014	184	110	294
2014-2015	147	32	179
2015-2016	149	11	160
2016-2017	100	10	110

Tabel 1 Export citruspulp (x 1.000 ton)

Zo'n 60 à 70 procent van de citruspulp die naar de EU geëxporteerd wordt, is bestemd voor de Nederlandse markt. Ten opzichte van 2015 is de hoeveelheid die beschikbaar is voor Nederland met bijna 40 procent afgenomen. De verwachting is dat de export vanuit Brazilië/USA de komende tijd zal opdrogen. Prijstechnisch wordt het steeds minder interessant om het te verschepen. Enerzijds door toenemende, beter betalende vraag elders in de wereld. Anderzijds door toename van lokaal verbruik.

Marktontwikkeling

Granen laten onder druk van grote wereldvoorraden lage prijsniveaus zien. In West-Europa hebben we echter door tegenvallende oogsten maar zeer matig aanbod, wat een prijsdaling in de weg staat. Onder druk van grote oogstprognoses in de USA laat de sojaschrootprijs nog altijd een dalende trend zien. Of dit zo blijft, is de grote vraag. Deze record opbrengstverwachting moet nog fysiek bevestigd worden. Daarbij komt dat Zuid-Amerika uitverkocht is. De vraagmarkt voor soja is dus in haar geheel afhankelijk van de USA. Als dan de exportcijfers toenemen, zal de balans verkrapen. In Zuid-Amerika is men aan het inzaaien, waarna de weermarkt een steeds grotere rol zal gaan spelen. Dit laatste geldt natuurlijk ook voor het wintergraan waarvan de inzaai in Europa begonnen is.

Arie Griffioen, inkoper
06 2161 4390 • a.griffioen@abzdiervoeding.nl

Rumistar, meer melk uit maïs

De resultaten van de maïsoogst 2016 zijn wisselend. Veel variatie was er in opbrengst, droge stof percentages en zetmeelgehalten bij het inkuielen. Wat alle maïskuilen gemeen hebben met elkaar is dat de bestendigheid van het zetmeel de eerste maanden weer hoog zal zijn. Een groot gedeelte van het zetmeel (bestendig) komt pas vrij als energiebron in de darmen en zal dus geen energie kunnen bieden in de pens.

Overgang

Bij de overgang van een oude maïskuil met weinig bestendig zetmeel naar de nieuwe maïskuil komt er minder pensenergie in het rantsoen. U kunt het rantsoen hiervoor corrigeren door bijvoorbeeld meer gerst of tarwe toe te voegen, met risico op pensverzuring. Het pensbestendige maïszetmeel verdwijnt daarbij achterin de darmen of zelfs naar de mest. Denk hierbij aan de maïspitjes. Zonde natuurlijk dat dit zetmeel verloren gaat voor uw koeien die deze energie goed kunnen gebruiken om melk te produceren!

Amylase

In tegenstelling tot veel andere diersoorten, bevat koeienspeeksel nauwelijks amylase. Amylase is een enzym dat zetmeel kan knippen in kleine stukjes energie. Zetmeelafbraak in de pens gebeurt daarom vaak door de bacteriën die het pH-verlagende melkzuur en propionzuur produceren. Met de toepassing van het onlangs geïntroduceerde enzym Rumistar kunt u uw koeien helpen dit zetmeel beter te benutten. De kleine stukjes energie die met Rumistar beschikbaar worden gemaakt voor de pens, komen ter beschikking van de celwand afbrekende bacteriën. Hierdoor wordt de verteerbaarheid van uw snijmaïs en daarmee uw voerefficiëntie verhoogd! Onderzoeksresultaten tonen een melkproductie verhoging aan van gemiddeld 1,7 liter gedurende de eerste 100 dagen lactatie.

Rumistar

Rumistar kan via de voermengwagen worden gevoerd. Rumistar is hitte-stabiel en kan ook mee geperst worden. Overleg met uw rundveespecialist over de juiste toepassing en dosering op uw bedrijf.

Wat kunt u verwachten bij maïsrijke rantsoenen?

- tot 2 kg extra melk per koe per dag;
- betere vezelvertering;
- lager melkureum;
- 3 tot 7% verbetering voerefficiëntie;
- minder maïspitjes in de mest.

Rumistar past bij bestendige snijmaïs

Inzet van Rumistar levert vooral rendement op bij het voeren van snijmaïs die nog niet lang is geconserveerd. In het voorjaar neemt door de langere bewaarduur de afbraak van zetmeel in de pens vaak al flink toe. Rumistar past dan ook vooral nu in de herfst en winter en bij snijmaïs met een hoge zetmeelbestendigheid. Vooral wanneer de snijmaïs droog is ingekuild (> 36% d.s.) zal de bestendigheid van het zetmeel hoger zijn.

Koen Luijben, nutritionist
040 238 0777 • k.luijben@abzdiervoeding.nl

- Meer pensenergie uit maïszetmeel
- Meer celwandafbrekende bacteriën
- Verbeterde vezelvertering

Meer energie beschikbaar voor melkproductie

Meer melk uit maïs met Rumistar

Tips voor 100 procent (af)kalfgemak

Een perfecte start van koe en kalf begint met Actief Droogstand. Juist aan het begin van het stalseizoen willen we aandacht geven aan de voeding van uw droogstaande koeien. Een aantal tips om te gaan voor perfectie. Maak gebruik van onderstaande adviezen bij uw Actieve droogstandsplan.

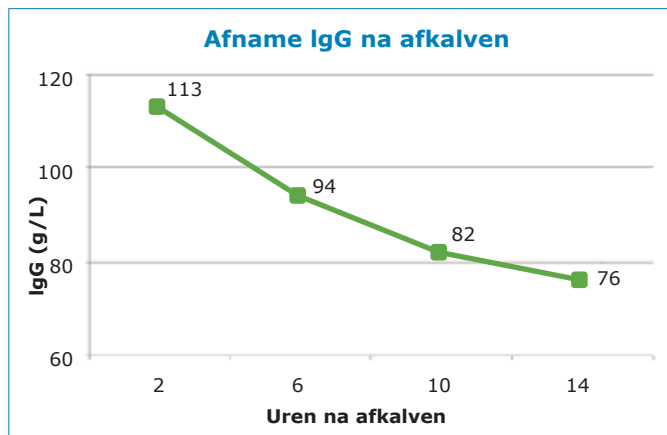
Controleer gezonde start

Een gezonde start van het kalf begint al voordat het kalf geboren is. Voeding van de droogstaande koe bepaalt mede de vitaliteit van het nuchtere kalf en de biestkwaliteit. ABZ Diervoeding heeft voor u melkmonsterbuisjes + stickers beschikbaar voor controle van de hoeveelheid antilichamen in de biest. Let hierbij op het volgende:

- Neem biest van de eerste melking direct na afkalven;
- Noteer op de sticker het diernummer en aantal geproduceerde liters;
- Zet het monster direct in de diepvries;
- Laat na een periode van een constant droogstands-rantsoen de kwaliteit door uw rundveespecialist controleren. Hierbij maken zij gebruik van de Refractometer.

Biest melken en verstrekken

Dat de doorlaatbaarheid van antilichamen uit de biest in het kalf afneemt na de geboorte is in het algemeen wel bekend. In de onderstaande grafiek ziet u echter dat ook de hoeveelheid antilichamen in de biest afneemt na kalven. Het is dus van groot belang om de vers afgekalfde koe direct na afkalven uit te melken. Is de tijd tussen afkalven en eerste melkbeurt langer, dan is de biest minder effectief voor het kalf. Met direct melken (volledig) en verstrekken van de biest (2x2 liter/24 uur) heeft u tegelijkertijd het gemak van de maximale zuigreflex van het kalf. Daarnaast stimuleert het uitmelken de samentrekking van de baarmoeder door aanmaak van het hormoon oxytocine. Met een krachtige samentrekking wordt het vlot afkomen van de nageboorte gestimuleerd. Volledig uitmelken is dan ook belangrijk, omdat de koe na de 'tweede geboorte' weer snel zal gaan vreten en herkauwen.

Berekening is opname

Het berekende gemengde rantsoen dient volledig opgenomen te worden. Voeren van droge koeien begint daarom met koeien tellen. Bij ABZ Diervoeding is gerstestro in het gemengde rantsoen het stuur van de voeropname. Wordt er meer voer opgenomen dan de berekende hoeveelheid, dan dreigt een overmaat aan kali en zetmeel.

Bij een tekort of teveel wordt alleen de hoeveelheid gerstestro aangepast. Gerstestro bevat geen zetmeel en heeft een zeer laag kaligehalte. Bij een lagere opname dan de berekening dreigt vooral een te lage opname van mineralen. 100 gram Vital Dry of 150 gram Vital Dry Extra is essentieel voor het effectief samenwerken van tal van organen van de droogstaande koe!

Opname Structobrok Droogstand bij 100 procent stro

Het is van groot belang dat de geadviseerde krachtvoergif precies wordt opgenomen. Vooral bij 100 procent stro en Structobrok

Droogstand is het belangrijk dat de koeien meteen na droogzetten 4 tot 5 kilogram brok kunnen opnemen.

Dus geen opbouw vanaf 0 kilogram! Dit geldt natuurlijk ook voor vaarzen die aan de droogstandsgroep worden toegevoegd.

Wel stro en geen brok is funest en verstoort de pens en lever van de koe met grote gevolgen rondom het afkalfmoment. Bovendien is voor het opruimen van de restmelk na droogzetten veel energie en anti-oxidanten nodig.

Energie

Volgende opname van energie tijdens elke dag van de droogstand zorgt voor een goede biestkwaliteit en vitaliteit van het kalf. Het pasgeboren kalf heeft dan een zeer goede zuigreflex waardoor de biestverstrekking vlot kan worden gedaan. Bij onvoldoende biestkwaliteit zullen wij dan ook als eerste de energie/eiwitverhouding in het rantsoen controleren en bijsturen. Wanneer u natuurhooi en Katapultbrok hooi gebruikt, is het belangrijk om het suikergehalte van het hooi (minimaal 8%) te weten. In het gemengde rantsoen maken we graag gebruik van melasse bij een tekort aan energie. Overleg met uw rundveespecialist over het gebruik van melasse in uw rantsoen.

Transitiemonitor

Registreer de afkalfresultaten met behulp van de Transitiemonitor. Samen met u willen wij actief aan de slag om 100 procent (af)kalfgemak te bereiken. Neem contact op met uw rundveespecialist voor bespreking van uw resultaten en de te nemen maatregelen om deze te verbeteren. Een verandering in detail kan zorgen voor grote verbetering van uw droogstandsplan.

Marian van Middelaar, specialist rundveehouderij
06 2280 9065 • m.middelaar@abzdiervoeding.nl

Zonder controle brijvoerinstallatie geen rendement met bijproducten

Brijvoerrantsoenen worden met grote zorg en precisie berekend. Toch komt het in de praktijk te vaak voor dat varkens niet het optimale rantsoen in de trog krijgen. Storingen in het voersysteem kunnen hiervan de oorzaak zijn. Door een goede analyse van het voer en controle van de voersystemen kunnen deze storingen tijdig verholpen of zelfs voorkomen worden.

Opslag

Tijdens de opslag van met name vloeibare producten kan de kwaliteit behoorlijk wijzigen. De belangrijkste oorzaken zijn bederf, ontmenging, fermentatie of gisting. Bederf is te voorkomen door de houdbaarheidsperiode in acht te nemen. Deze termijn is gebaseerd op schone en hygiënische opslagsituaties. Een nieuwe vracht moet dus in een schone tank worden opgeslagen. Ontmenging is te voorkomen door goed te roeren. Regelmatige controle van het roerwerk is daarbij van belang. De intensiteit van roeren is product afhankelijk. Er zijn ook producten die juist ontmengen bij teveel roeren. De meeste bijproducten fermenteren nog gedurende de opslag. Daarbij worden koolhydraten afgebroken tot melkzuur. Melkzuurvorming is gunstig. Maar bij een ongunstige fermentatie wordt azijnzuur gevormd. Azijnzuur beïnvloedt de voeropname negatief. Ook gisting geeft voederwaardeverlies en werkt negatief op de voeropname bij de dieren.

Aanvoer componenten

Het aanmaken van brijvoer begint bij de opslag en aanvoer van grondstoffen, nat en droog. Bij het inmengen van de individuele grondstoffen dient de juiste hoeveel-

heid ingedoseerd te worden. Controleer regelmatig de centrale aanvoervijzel of aanvoerleiding om te kijken of de juiste hoeveelheden gedoseerd worden. Vooral bij het indoseren van kleine hoeveelheden gaat het nogal eens mis.

Roeren en mengen

Bij het samenstellen van een brijvoermengsel moeten alle nutriënten, zoals aminozuren, vitamimes, mineralen en energie in een optimale verhouding aanwezig zijn. Omdat de nutriënten door meerdere componenten (droge en vochtige grondstoffen en aanvullend voer) geleverd worden, dienen deze goed gemengd te worden. Roer- en mengtijden zijn daarom van essentieel belang.

Homogeniteit en viscositeit

De brij moet homogeen zijn. Dat wil zeggen, een mengsel van goed opgeloste grondstoffen die evenredig zijn verdeeld over de massa. Met behulp van droge stof metingen kun je eenvoudig controleren of de brij homogeen is. Ook de viscositeit van de brij moet optimaal zijn. Te lage viscositeit veroorzaakt ontmenging van grondstoffen, terwijl hoge viscositeit problemen kan geven met het verpompen.

Uitdoseren

Bij het uitdoseren van de brij moet op de eerste plaats natuurlijk de juiste hoeveelheid worden uitgedoseerd. Dit lijkt logisch, maar is zeker niet altijd vanzelfsprekend. Controleer daarom de nauwkeurigheid van de wegers, deze kunnen door slijtage afwijken. Ook het regelmatig ijken van de weegstaven is geen overbodige luxe. Tot slot kunnen ook gisten in het brijvoer een afwijking in uitdosering geven. Gisten in de brij leiden namelijk tot drukopbouw in de leiding, waardoor de kans op onjuist uitdoseren wordt vergroot.

Ten tweede is het van belang dat de brij voldoende uitstroomt over de hele trog. Optimaliseren op viscositeit is hierin essentieel.

Algemene dagelijkse controle

De droge stof controle en de pH-meting van bijproducten kun je prima zelf uitvoeren. Let op de juiste invoer van droge stof gegevens in de brijvoercomputer. Vergeet ook niet om de droge stof van de complete brij te controleren. Bij een afwijking in droge stof van meer dan 0,5% is absoluut actie nodig. Voor de pH gelden plotseling afwijkende pH-waardes als waarschuwingssignaal.

*René Schennink,
specialist varkenshouderij brij- en kernvoerders
06 4659 4430 • r.schennink@abzdiervoeding.nl*

Technische cijfers 2e kwartaal 2016 in de varkenshouderij

Tweemaal per jaar verzamelen we de technische resultaten van varkenshouders met ABZ voeders. Het is altijd interessant om je eigen bedrijf te vergelijken met andere collega varkenshouders. Zo ook de vergelijking van ABZ Diervoeding met de landelijke resultaten.

We geven bewust alleen technische resultaten weer en geen financiële cijfers. Dit in verband met de landelijke discussie om geen financiële cijfers te publiceren. Wel jammer, omdat ABZ Diervoeding qua financiële cijfers scherp in de markt ligt. De landelijke cijfers omvatten procentueel een kleiner aandeel van de totale varkenssector dan de cijfers van ABZ. Hiermee zijn de technische resultaten enigszins vertekend in het nadeel van ABZ Diervoeding.

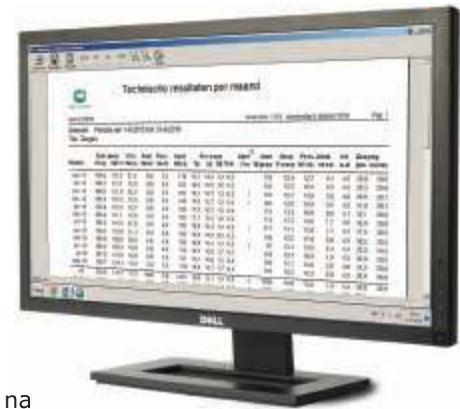
Zeugenhoudery

Van 31 zeugenbedrijven zijn via Pigvision de technische cijfers bij ons binnengekomen. Deze bedrijven hebben in kwartaal 2 van 2016 het volgende technisch resultaat behaald:

	ABZ Diervoeding	Landelijk Agrovision monitoring
Gespeende biggen per zeug per jaar	30,73	30,20
Afbigpercentage eerste inseminatie	89,94	89,00
Levend geboren big per worp	14,81	14,70
Gespeend per worp	12,88	12,70
Uitval voor spenen %	12,49	13,50
Uitval na spenen %	2,18	2,80

De landelijke cijfers zijn van 546 bedrijven. We zien weinig verschillen tussen de regio's. De bedrijven in het zuiden zijn gemiddeld ruim 100 zeugen groter. De ingevoerde spekdiktes bij spenen en bij werpen liggen in het zuiden lager; 0,5 mm bij werpen en meer dan 1 mm bij spenen. Om hoeveel data dit gaat, is onbekend. De goede technische resultaten van de klanten van ABZ Diervoeding laten bij verdere analyse zien dat er nog grote verschillen tussen de bedrijven zitten. Elk onderdeel van de bedrijfsvoering moet in orde zijn voor topresultaten.

De uitval na spenen is bij ABZ klanten fors lager. Goede voeding rond het spenen is voorwaarde om de uitval na spenen terug te dringen. Onze speciale speen- en biggenvoerders bewijzen hier hun effect. Samenwerken met ABZ/ dat loont.

Vleesvarkens

Uit de monitoring van Agrovision komen de ABZ klanten uit op een deelname van bijna 7 procent ten opzichte van de 4 procent marktaandeel van ABZ Diervoeding in Nederland. Dit betekent dat ABZ Diervoeding relatief bijna dubbel zoveel technische resultaten in beeld heeft dan gemiddeld. Voor de bedrijven met droogvoer zijn de resultaten van kwartaal 2 in 2016 als volgt:

	ABZ Diervoeding	Landelijk
Gecorrigeerde groei	834	804
EW-conversie	2,80	2,79
Aflevergewicht	95,0	93,9
Uitval %	1,9	2,3
Productiegetal	2,32	1,77

Vooraf de hogere groei bij de ABZ klanten valt op. Dit zagen we ook al in het eerste kwartaal van 2016. Ook in de vleesvarkenssector zien we tussen de bedrijven nog grote verschillen. Dit is mede afhankelijk van de doelstelling van de bedrijven. Omzetsnelheid of een optimale karkaskwaliteit. Als de omstandigheden en de gezondheid van de dieren goed zijn, blijkt er veel mogelijk. Dit laten de bedrijven zien die boven de 1.000 gram groei per dier per dag zitten. Overleg met uw varkensspecialist om te komen tot het gewenste resultaat.

Ad Kolen, specialist varkenshouderij
06 2291 8553 • a.kolen@abzdiervoeding.nl

Opfokzeugen, de toekomst voor een productieve zeugenstapel

De basis voor een productieve zeugenstapel ligt in de juiste inzet van goed ontwikkelde opfokzeugen. Van een zeug wordt steeds meer gevraagd en het is dan ook topsport om een productie te realiseren van meer dan 30 gezonde vitale biggen per zeug per jaar. Goede opfokzeugen zijn daarmee het fundament van de toekomstige zeugenstapel. Goede passende voeding draagt voor een groot gedeelte bij aan de ontwikkeling en latere productiviteit van uw opfokzeugen.

Het voeren van opfokzeugen is dynamisch. Een opfokzeug van 25 tot 27 kg (leeftijd ca. 70 dagen) moet, afhankelijk van genetica, in 180 dagen gecontroleerd groeien naar 140 tot 160 kg. Aandachtspunten hierbij zijn de ontwikkeling van beenwerk, geslachtsorganen en een goede adaptatie passend bij de gezondheidsstatus van uw bedrijf en bij het huisvestingssysteem in de dracht. De ontwikkeling van opfokzeugen moet uitgebalanceerd zijn, waarbij voldoende botmineralisatie, spierontwikkeling en vetaanzet plaatsvindt voor een duurzame zeug.

Beenwerk

Een groot deel van de uitval van zeugen wordt veroorzaakt door beengebreeken. Groepshuisvesting vraagt nog meer van het beenwerk van een zeug. Een juiste mineralen-, vitaminen- en sporenelementenvoorziening voorkomt veel beenwerkproblemen en zorgt ervoor dat een zeug langer meegaat. Tijdens de opfokperiode is naast de juiste voeding ook ruimte en beweging van de opfokzeugen essentieel.

Geslachtsorgaan- en uierontwikkeling

Geslachtsorganen ontwikkelen zich al op jonge leeftijd. Daarom is voor een juiste ontwikkeling van de geslachts-

Dynamo voeren

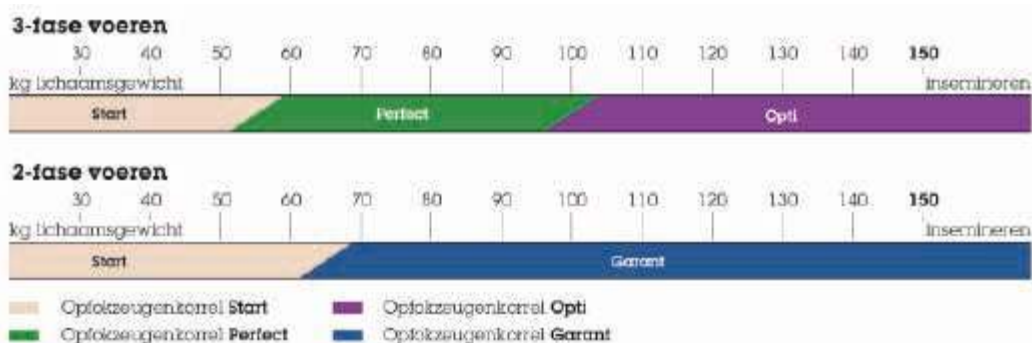
Speerpunten ABZ opfokzeugenvoer:

- ✓ Advies op maat afgestemd op bedrijfsomstandigheden en genetica
- ✓ 2- en 3-fasen opfokzeugenvoerprogramma
- ✓ Gemiddelde levensgroei/dag van 580-660 g/dag (afhankelijk van genetica)
- ✓ Organisch gebonden spoorelementen
- ✓ Juiste calcium/fosforverhouding voor goede beenwerkontwikkeling
- ✓ Electrolytenbalans (dEB)
- ✓ Goede eiwit/energieverhouding richting spieren vetaanzet
- ✓ Tijdige ontwikkeling geslachtsorganen en uier
- ✓ Goede ontwikkeling maag-darmkanaal

organen passende voeding van belang. Al vanaf de 3^e levensmaand wordt uierweefsel gevormd. Deze ontwikkeling gaat door tot in de dracht. Een goede biest- en melkproductie zorgt voor vitale, goed groeiende biggen. Bovendien is deze groei het goedkoopst. Met voeding kunnen we met de juiste eiwit-energievoorziening bijdragen aan een goede ontwikkeling van de uier.

Voeradvies opfokzeugen

Passende opfokzeugenvoeders met een voerschema op maat levert u hoogproductieve zeugen met een lange levensduur. Het is belangrijk om de groei- en skeletontwikkeling van uw opfokzeugen te sturen. Met name de genetisch vleesrijkere zeug moet op het einde van de opfok geremd worden in spieraanzet. Door met 3-fasen opfokzeugenvoer te werken, wordt de spiergroei beperkt en de spekaanzet op het einde van de opfokperiode gestimuleerd. Met Dynamo voeren is uw opfokzeug in staat grote, gezonde en vitale tomen te produceren.

Opfokzeugen kunnen de eerste zes weken na opleg onbeperkt gevoerd worden, daarna volgens voerschema bij voorkeur aan een lange trog (circa 38 cm troglengte per opfokzeug).

Het te hanteren voerschema is sterk afhankelijk van de genetische aanleg van uw opfokzeugen. Daarnaast spelen bedrijfsmogelijkheden en de inzet van twee, of nog beter drie opfokvoersoorten een rol, waarbij leeftijd en gewichtsonwikkeling belangrijke parameters zijn.

Het voerschema dat wij adviseren is duidelijk maatwerk en wordt door onze varkensspecialisten afgestemd op elk afzonderlijk zeugenbedrijf. Opfokzeugen dienen de beschikking te hebben over onbeperkt, schoon en vers drinkwater.

Een opfokzeug dient bij een leeftijd van 240 tot 260 dagen, afhankelijk van genetica, 140 tot 160 kg te zijn met minimaal 12 mm spek.

Vanaf 10 dagen voor de beoogde inseminatiedatum is het belangrijk om de voergift te verhogen naar 3 kg per dag. In die periode kunt u het beste flushvoer verstrekken om de vorming van eicellen te stimuleren.

De ideale opfokzeug

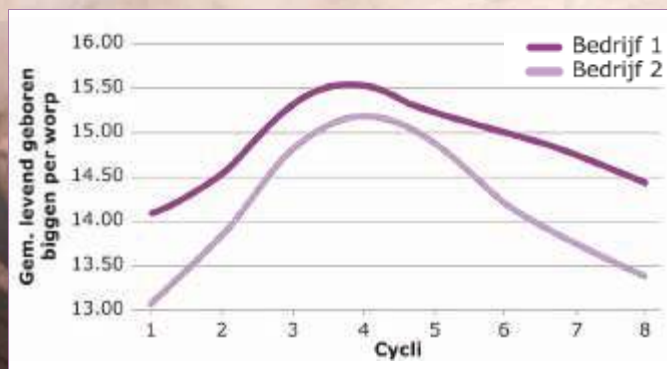
- In 10 weken 26 kilogram
- Op een leeftijd van 240-260 dagen:
  - 150 tot 160 kg en minimaal 12 mm spek bij vleestypische opfokzeugen
  - 140 tot 150 kg en minimaal 12 mm spek bij minder vleestypische opfokzeugen
- Minimaal 14, liever 16 functionele spenen
- Goed beenwerk van voor- en achterbenen
- Goede gezonde klauwen
- Gezond en alle noodzakelijke entingen
- Goede maag-darmontwikkeling
- Handelbare opfokzeug

Huisvesting, adaptatie en selectie

Naast voeding zijn natuurlijk ook huisvestingszaken en klimaat van belang voor een goede opfok van uw opfokzeugen. De hokruimte voor een opfokzeug dient van 0,4 m² op te lopen tot 1,0 m² met een hellende dichte betonnen vloer en betonroosters. Bij voorkeur niet meer dan 12 dieren per hok.

Voor een goede gezondheid van de opfokzeugen/zeugen op uw bedrijf is het scheiden in leeftijdsgroepen en een goed vaccinatieschema belangrijk.

Voordat u de opfokzeugen inzet, is het belangrijk om de dieren nog eens goed te beoordelen op gewicht, aantal spenen, klauwen en beenwerk.

Tips:

- Registreer de 1^e berigheid van de opfokzeugen als ze nog in groepen zitten.
- Verplaats opfokzeugen ten minste twee weken voor de eerste dekking naar boxen, bij voorkeur naar een gedeelte dat gereserveerd is voor opfokzeugen.
- Begin 10 dagen voor verwachte inseminatiedatum met flushen van de opfokzeugen als ze in de boxen staan.
- 5 dagen voor inseminatie moet de lichtintensiteit op ooghoogte van de opfokzeug 100 Lux zijn.
- Controleer de opfokzeugen 2x per dag met een beer op berigheid.

Gelten voorspellen uw toekomst

Het aantal levend geboren biggen van de 1^e en 2^e worp is de beste graadmeter voor de toekomstige productie van uw zeugen. Op basis van analyseresultaten hebben zeugen die de 1^e en 2^e worp meer biggen werpen ook in de toekomstige worpen meer levend geboren biggen.

Vervangingsbeleid

De genetische vooruitgang gaat veel sneller dan u vermoedt. Of het nu gaat om biggenproductie, vleesaanzet of karkaskwaliteiten; de jaarlijkse vooruitgang is al snel 1 tot 3 procent. Een goed vervangingsbeleid, juiste opfok en beleidsmatige inzet van jonge zeugen is essentieel. De economische waarde van een dekrijpe opfokzeug is veelal hoger dan die van een oudere zeug. De TG-index in Pigmanager geeft een goede indicatie. Het knippunt bij de meeste zeugenbedrijven ligt bij worp 8. Daarom zijn er voldoende redenen om na worp 8 een zeug standaard te vervangen. Wees ook voldoende kritisch bij de selectie van zeugen vanaf worp 5. Werk met een constant vervangingsbeleid en neem een beslissing per zeug op meerdere momenten: in de kraamstal bij werpen, dag 3 na werpen en op moment van spenen. Slim en tijdig vervangen bespaart geld en zorgt voor een hogere productie per aanwezige zeug. Een constante aanwas/aanvoer van voldoende opfokzeugen is daarbij een eerste voorwaarde.

Wilt u met ons werken aan een goede opfok en voeding van uw opfokzeugen? Neem dan contact op met één van onze varkensspecialisten.

ABZ / dat loont

Opfok onder contract geeft pluimveehouder Hendrixx rust en zekerheid

In het Brabantse Someren zijn we deze keer te gast bij pluimveehouder Gerard Hendrixx. Zijn bedrijf is één van de pluimveebedrijven die in een intensieve samenwerking met ABZ Diervoeding zorgt voor de opfok van vermeerderingsdieren voor de slachtkuikensector.

ABZ Diervoeding verkoopt twintig weken oude vleeskuikenouderdieren en heeft daarvoor een poule van pluimveehouders die de opfok van deze dieren verzorgen. Eén van de opfokkers uit de poule is Gerard Hendrixx (58). Hij en zijn vrouw Maria (58) hebben op twee locaties in Someren, op 100 meter van elkaar, vijf stallen met een totale oppervlakte van circa 5.500 m², waar ze 55.000 vleeskuikenouderdieren opfokken. Het contractstelsel zorgt voor een sterke binding en goed overleg met ABZ Diervoeding. Gerard is erg te spreken over de betrokken en persoonlijke manier van werken van ABZ Diervoeding.

Risico

Gerard is de jongste telg uit een gezin met tien kinderen. Zijn vader had een rundveebedrijf en vrijwel alle kinderen zijn een agrarisch bedrijf begonnen. Gerard startte in 1979 in Someren een vermeerderingsbedrijf met vleeskuikenouderdieren. In 1997 kocht hij er het naastgelegen bedrijf bij, waardoor hij kon groeien van 10.000 naar 30.000 dieren.

Namens ABZ Diervoeding regelt Rienk van Oosten de verkoop van vleeskuikenouderdieren voor Noord-Nederland en Martijn Aarts die voor Zuid-Nederland. Voor de planning is ABZ Diervoeding een samenwerking aangegaan met Broederij Lagerwey. Samen maken zij een plan om opfokbedrijven vol te krijgen. In totaal heeft ABZ Diervoeding 250.000 dierplaatsen onder contract. De dieren zijn eigendom van ABZ Diervoeding en de opfokbedrijven krijgen een vergoeding voor de verzorging van de dieren.

Bijna 25 jaar hebben ze vleeskuikenouderdieren gehad, tot in 2003 de vogelpest kwam. Omdat hij na de vogelpestperiode geen nieuwe vleeskuikenouderdieren kon krijgen, heeft hij twee rondes scharrelkippen gedraaid. "Daar was indertijd veel vraag naar in verband met het batterijverbod", verklaart Gerard deze stap. Maar het was niet zo'n succes. "Na de vogelpest kreeg je dieren die toch minder van kwaliteit waren of die net iets te lang hadden gezeten. Wij kregen echt rommel en de eerste ronde ging dan ook dramatisch slecht. Maar de tweede ronde kwam van een andere opfokker en die ging perfect."

In 2006 zocht broederij Van Lith, waaraan Gerard in het verleden altijd de broedeieren had geleverd, weer contact en vroeg of Gerard weer terug wilde gaan naar vleeskuikenouderdieren. "Dat hebben we gedaan, vooral omdat wij het werken met dit soort dieren mooier en leuker vonden. We hadden dat zo'n 25 jaar gedaan en het is ons altijd goed afgegaan. Maar net toen de eerste eieren vielen, ging Van Lith failliet. Dat heeft voor een hoop ellende en kopzorgen gezorgd. Toen kwam ik er pas achter hoeveel risico wij liepen. Ik heb de ronde wel afgemaakt, maar ondertussen waren we in contact gekomen met Joost Kemperman van voormalig Brameco-Zon, die me vroeg of opfok niks voor mij was."

Opvolging

Dat Gerard en zijn vrouw niet lang over deze vraag hoefden na te denken, had een duidelijke oorzaak. Gerard legt uit: "We hebben vier zoons, maar hoogstwaarschijnlijk geen opvolger. Dat vind ik wel jammer, maar ze moeten het écht willen. Ze hebben allemaal een goede baan in de

agrarische sector, en geen van hen heeft belangstelling om het bedrijf over te nemen. Ze hielpen wel altijd mee wanneer dat nodig was, maar zijn toch ieder hun eigen gang gegaan."

Deze situatie heeft ertoe bijgedragen om de knoop door te hakken en opfok te gaan doen. "Het geeft meer zekerheid en de arbeid is wat gemakkelijker te plannen, net als de inhuur van extern personeel voor laden, lossen en enten. En dat bevalt me heel goed. Ik kan het mooi alleen doen, met hulp van mijn vrouw. Ook voor haar geeft het veel meer rust en vrije tijd."

Het overgrote deel (90%) van de opgefokte dieren is van het ras Ross.

"Ik werk met twee vaste afnemers, maar heb soms wat ruimte over. Die vul ik dan met kleine koppels traag-groeiers voor een derde partij. Zo heb ik nu voor de tweede keer een kleine hoeveelheid Hubbard-hanen zitten."

Vooruitlopend op het Ingrenbesluit dat op 1 januari 2018 van kracht wordt, waarin komt te staan dat snavels niet meer gelaserd of gebrand mogen worden, willen sommige vermeerderders nu al onbehandelde dieren hebben. Dit om te kijken tegen welke problemen ze aanlopen. Daarom heeft Gerard inmiddels drie rondes onbehandelde dieren opgefokt. Hoe bevalt dat? "Het is te doen in de opfok, maar je moet het drinkwater goed in de gaten houden. Het nippelsysteem is niet zo geschikt voor kromme snavels; de kippen morsen veel.

Niet in alle rondes, maar je moet goed op het drinkwater letten. Het gebruik van voerkettingen heeft hierbij het voordeel dat de snavel wat extra wordt afgestompt door het pikken op het ijzer."

Huisvesting

In de stallen hebben de dieren de beschikking over een royale beunvoorziening. "Vanuit de vermeerdering vond ik de beun een beetje een ondergeschoven kindje. Vroeger hanteerden ze 1 m² beun per 1.000 dieren. Dat vond ik aan de kleine kant. Ik heb een volledige rij plateaus over de hele lengte van de stal geplaatst. Zo hebben de dieren veel vierkante meters om te leren springen. Het verbetert bovendien het beenwerk en dat wordt weer gewaardeerd door de vermeerderaar. Die ziet duidelijke kwaliteitsverschillen."

Gerard gebruikt voerkettingen en daarnaast biedt hij veel drinkgelegenheden: zes dieren per nippel, waar anderen 8 tot 10 hebben. Bovendien hangen er nog eens 30 rondrinkers in de stal. "Het systeem van de opfokstal sluit zodoende goed aan op het systeem van de vermeerderingsstal. Ook dat waarderen ze op het vermeerderingsbedrijf."

Gerard ervaart het daarom als een groot voordeel dat hij met vaste afnemers werkt. "Je kent onderhand elkaars bedrijven, en door goede communicatie zijn de systemen goed op elkaar af te stemmen. Zo is de overgang voor de dieren zo klein mogelijk en ervaren ze bij het overplaatsen zo min mogelijk stress. Je probeert toch een kip af te kunnen leveren die de vermeerderaar wenst: uniform en met het juiste eindgewicht. Niet te veel en niet te weinig."

Toekomst

Voor de toekomst heeft Gerard, nu de jaren gaan tellen en hij geen zicht heeft op bedrijfsopvolging, niet veel plannen. Hoewel... er klinkt in zijn stem enige hoop door wanneer hij zegt: "Ach, wie weet, met een schoondochter die in het pluimvee werkzaam is en een kleinkind dat op komst is..."

Jolette van Eijden
Stein van den Borne

Criteria Beter Leven keurmerk aangepast

Op een groeiend aantal legpluimveebedrijven worden eieren geproduceerd volgens het Beter Leven keurmerk van de Dierenbescherming.

Het betreft dan stallen met wintergarten/serre met 1 ster, freilandbedrijven met 2 sterren en bio en rondeel (en de daar nu aan gelijk getrokken andere stalvormen die voldoen aan de rondeel eisen) met 3 sterren. In grote lijnen moeten de stallen aan de eisen voldoen zoals in onderstaande tabel is weergegeven.

Per 1 september volgend jaar (2017) komen er een aantal aanvullende eisen bij. Een aantal daarvan gelden voor alle soorten pluimvee. Enkele belangrijke eisen zijn:

- ✓ Bedrijven dienen aangesloten te zijn bij een door de Stichting Beter Leven goedgekeurde "ketenregiseur" zoals eierhandel of slachterij. De ketenregisseurs zijn verantwoordelijk voor het informeren van de bij hen aangesloten primaire bedrijven en het verzamelen van de benodigde input van deze primaire bedrijven.
- ✓ De brandveiligheid op het bedrijf moet eens in de 5 jaar gecontroleerd worden (een zogenaamde Agro Electro Inspectie). Deze moet voor 01-01-2022 voor de eerste keer uitgevoerd zijn.
- ✓ Er dienen afspraken te worden gemaakt met de dierenarts over de wijze van het euthanaseren van niet behandelbare dieren.

Voor leghennen zijn er een aantal wijzigingen doorgevoerd per 1 september 2016 waar in beginsel nogal wat onduidelijkheid over was. Vooral rond het wel of niet toestaan van etage stallen en het gebruik van gasbetonblokken. De regels omtrent deze criteria moeten als volgt geïnterpreteerd worden:

- ✓ Er mogen geen mogelijk dioxine houdende afleidingsmaterialen verstrekt worden. De nu veel gebruikte gasbetonblokken die geen dioxine bevatten blijven toegestaan als pikblok. Op basis van testresultaten (over meerdere jaren) van eierpakstations, acht de Dierenbescherming het bewezen dat gasbetonblokken niet per definitie dioxine bevatten.
- ✓ Volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen worden gebruikt, zijn vrijgesteld van het verbod op etagestallen. Nieuwe bedrijven met volière- en scharrelstallen met ten hoogste twee bouwlagen die zich na 1 september 2016 aanmelden voor het Beter Leven keurmerk komen nog steeds in aanmerking voor deelname. Ook het bijbouwen door bestaande deelnemers van volière- en scharrelstallen met ten hoogste twee bouwlagen blijft na 1 september 2016 toegestaan.
- ✓ Bij nieuwbouw, renovatie of vervanging van de zitstokken na 01-01-2017 moeten zitstokken gebruikt worden die aan de bovenkant afgerond zijn (paddenstoel vorm).

Overzichten van de huidige regels voor sterrenstallen zijn te vinden op onze website: www.abzdiervoeding.nl/criteria-beter-leven-keurmerk-legpluimveebedrijf-aangepast.

Evert Bos, specialist pluimveehouderij
06 2125 8718 • e.bos@abzdiervoeding.nl

Eis	Normaal scharrel	1 ster Beter Leven	2 sterren Beter Leven	3 sterren Beter Leven
Oppervlakte binnenruimte	9 hennen per m ²	9 hennen per m ²	9 hennen per m ²	6,7 hennen per m ²
Overdekte uitloop	Nee	Ja	Ja	Ja
Vrije uitloop naar buiten	Nee	Nee	Ja, 4 m ² per hen	Te openen dagverblijf
Maximum groepsgrootte	Nee (geen KAT)	6.000 dieren	6.000 dieren	6.000 dieren
Navelkap verboden	Nee (geen KAT)	Nee	Nee	Ja
Afleidingsmateriaal	Nee	Ja	Ja	Ja

* Biologische producten krijgen automatisch het Beter Leven keurmerk met 3 sterren. Deze criteria zijn vastgesteld door Skal. Hierbij hebben de kippen een minimaal oppervlak van 6 hennen per m². (Bron: Dierenbescherming)

Resultaten vleeskuikens 3^e kwartaal 2016

In de bijgevoegde tabel worden de resultaten van de vleeskuikens in het 3e kwartaal van 2016 weergegeven. Hieruit blijkt dat de resultaten zich op een positieve manier ontwikkelen.

De daggroei en voerconversie zijn in goede zin op koers. Ook de voetzoollaessiescore is de afgelopen periode laag met gemiddeld 19 punten.

Natuurlijk moet hierbij wel een scherpe voerprijs horen. Enkel en alleen een voerconversie zegt nog niks over de behaalde voerwinst. Deze twee bij elkaar moeten lonend zijn. Door transpa-

rant te zijn over de samenstelling van het voer en eventuele aanpassingen hieraan, blijven we dichtbij de boer, de dieren en gaan we voor het beste resultaat. Door in ieder geval open te blijven praten als vleeskuikenhouders, vertegenwoordigers, nutritie en productie, blijven we het voer verder optimaliseren.

Gert-Jan van Beek, specialist pluimveehouderij
06 8323 3471 • g.j.beek@abzdiervoeding.nl

	Kwartaal 3 2016
Gemiddeld gewicht	2.408 gram
Uitval	2,6%
Bruto voerconversie	1,597
Netto voerconversie (1.500 gram)	1,237
Gemiddelde daggroei	62,11 gram
Gemiddelde daggroei na uitladen	100,35 gram
Voetzoollaessiescore	19

ABZ / dat loont

Even voorstellen

Hans Gerrits is 1 september jl. begonnen als **verkoopmanager varkenshouderij**.

Hans is 47 jaar en woont in Boven Leeuwen. Hij heeft veel ervaring in de varkenshouderij en heeft samen met zijn vrouw een vleesvarkenshouderij.

Tom Jansen is 1 september jl. begonnen als **specialist pluimveehouderij**.

Tom is 21 jaar en woont in 't Loo. Hij heeft recent de HAS Den Bosch, richting Dier- en Veehouderij afgerond. Zijn gehele opleiding, stages en afstuderen heeft Tom zich gericht op de pluimveehouderij.

Wij wensen Hans en Tom veel succes in zijn nieuwe job!

Geslaagde Open Dag bij familie De Koning in Lunteren

Op donderdag 25 augustus hield familie De Koning een Open Dag ter gelegenheid van hun nieuwe legpluimveestal.

De nieuwe stal betreft een modern ingerichte stal voor de productie van scharreleieren en biedt plaats aan 23.000 leghennen.

We kijken terug op een mooie dag en wensen de familie veel succes toe met de nieuwe stal.

Uitslag verkiezing ledenraadsleden

De selectiecommissie heeft vanuit de leden 17 kandidaat ledenraadsleden geselecteerd die in september aan de leden verkiesbaar zijn gesteld.

Er werd door 224 leden een geldig stemformulier ingevuld. Alle kandidaat ledenraadsleden die door de selectiecommissie werden geselecteerd en werden voorgedragen, zijn met ruime meerderheid gekozen.

Maandag 10 oktober heeft de eerste vergadering van de Ledenraad plaatsgevonden.

Wij willen de leden die deelgenomen hebben aan de verkiezing nogmaals hartelijk danken voor de medewerking.

Rens van Dobbenburgh,
voorzitter Raad van Commissarissen

De samenstelling van onze Ledenraad is als volgt:

V.l.n.r. en v.b.n.b.: Jan de Koning, Jolanda van Doren, Wim van Helvoort, Joke van Egteren-van Coeverden, Carla van der Spek, Freddy de Greef, Ben Apeldoorn, Albrecht Finnema, Stan Kools, Jeroen van Middelaar, Evert Pleizier, Yvonne Verhoeven, Bart Huiskes, Erwin van de Wolfshaar, Sjoerd Haarlink en Ben Vlemminx. André van Vliet ontbreekt op de foto.

Eerste winnaar iPhone

Zoals u in de vorige editie van het ABZ Nieuws heeft kunnen lezen, verloten wij onder alle online bestellers in de maanden september tot en met december een nieuwe iPhone. Maatschap Doppenberg-Koopman is de eerste winnaar van een iPhone.

Artin Doppenberg besteld zijn voer

via zijn klantportaal in "Mijn ABZ Diervoeding". Uiteraard hebben wij gevraagd naar zijn ervaringen met het online bestellen.

Artin Doppenberg: "Online bestellen kan op ieder moment van de dag en dat vind ik erg fijn. Ook het kunnen terugzien van de reeds geleverde bestellingen is erg handig. Ik kan het alle klanten van ABZ Diervoeding aanraden."

Als u uw bestelling online plaatst, komt uw bestelling automatisch binnen in ons ERP-systeem. Dit heeft twee belangrijke voordelen voor ons:

1. Bestellingen kunnen efficiënter worden verwerkt, dit levert tijd en dus geld op.
2. Het risico van het foutief verwerken van een bestelling wordt geminimaliseerd.

Bestelt u nog niet online? Probeer het ook eens, het werkt snel en eenvoudig. En naast de eerder genoemde voordelen maakt u nu ook **nog eens kans op een iPhone**.

De eerste keer helpen wij u graag om uw bestelling te plaatsen. Neem hiervoor gerust contact op met onze Front Office.

Heb jij je al opgegeven voor onze jongerenbijeenkomst?

Zie onze website voor het leuke programma en meld je aan via het aanmeldformulier.

Vraag & Aanbod

Te koop

- **Trioliet silobuster**, met snij-systeem en voorkomt broei in kuil met warm weer. Machine ziet er uit als nieuw en is direct inzetbaar. Rechts lossend, robuust gebogen laadarm, dikke bodem, handig in gebruik, nog vele jaren te gebruiken. Telefoon 053 461 1788
E-mail htenthij@kpnmail.nl

Gezocht

- Voor meerdere relaties zijn wij op zoek naar **voergeldstallen** met bij voorkeur meer dan 500 vleesvarkensplaatsen in regio Noord en regio Zuid.
Telefoon 033 422 1510
E-mail info@abzdiervoeding.nl
- **Bedrijfsleiders** voor meerdere varkenshouderijrelaties/locaties in Zuid- en Oost-Nederland.
Telefoon 033 422 1510
E-mail info@abzdiervoeding.nl

Deze en meer advertenties vindt u terug op: www.abzdiervoeding.nl/vraag-en-aanbod/

Volg ons via social media

Afrijping snijmaïs met veel zon

Op dinsdag 13 en donderdag 15 september jl. hield ABZ Diervoeding haar jaarlijkse ruwvoerbijeenkomsten. Dit jaar spraken we met elkaar over het thema "Teel veel zetmeel". Gezien de belangstelling een belangrijk thema. Na een erg grillig groeiseizoen heeft de maïs toch nog kunnen afrijpen onder zeer gunstige omstandigheden zoals u op de foto kunt zien.

Agrarische Schouw 2016

Ook dit jaar werd de Agrarische Schouw in Joure gehouden. Traditiegetrouw gebeurt dit altijd op de 4^e donderdag in september. Ook ABZ Diervoeding was hierbij aanwezig. Op onze vaste plek op het terrein konden wij potentiële en huidige klanten verwelkomen in onze stand voor een bakje koffie en heerlijke oranjekoek. Met vele leuke gesprekken met melkveehouders tot gevolg. Mede dankzij het prachtige weer zien wij terug op een zeer geslaagde beurs. Hopelijk tot volgend jaar.

Colofon

Aansprakelijkheid

Bij de samenstelling van deze nieuwsbrief is de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht. Voor schade van welke aard ook, die een gevolg is van handelingen of beslissingen gebaseerd op informatie uit deze nieuwsbrief, aanvaardt ABZ Diervoeding geen enkele aansprakelijkheid.

Opzegging

Wilt u onze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Stuur dan een e-mail naar pr-communicatie@abzdiervoeding.nl of geef dit telefonisch door op één van onze kantoren.

Eindredactie

Jolande Baselmans en Gerrie van de Poll,
pr-communicatie@abzdiervoeding.nl.

De eerst volgende ABZ Nieuws verschijnt in december 2016.

Verkoop en advisering

Algemeen

Front Office Nijkerk	033 422 1510	bestelling@abzdiervoeding.nl
Front Office Eindhoven	040 238 0777	bestelling@abzdiervoeding.nl
Front Office Stroobos	051 235 1281	bestelling@abzdiervoeding.nl

Rundvee-, geiten-, en schapenhouderij

Roel van Ee (Verkoopmanager) regio Midden, Oost en Zuid	06 2126 6227	r.ee@abzdiervoeding.nl
Jan Dijkstra (Verkoopmanager) regio Noord	06 5320 3352	j.dijkstra@abzdiervoeding.nl

Varkenshouderij

Hans Gerrits (Verkoopmanager)	06 5154 1814	h.gerrits@abzdiervoeding.nl
-------------------------------	--------------	--

Pluimveehouderij

Jeroen Doornhof (Verkoopmanager) legpluimvee	06 5262 2335	j.doornhof@abzdiervoeding.nl
Cor van Dijk (Commercieel directeur) vleespluimvee	06 2126 6226	c.dijk@abzdiervoeding.nl

Enkelvoudige grondstoffen (in- en verkoop)

Arie Griffioen	06 2161 4390	a.griffioen@abzdiervoeding.nl
Wouter Hazeleger	033 422 1518	grondstoffen@abzdiervoeding.nl

ABZ Diervoeding

Coöp. Arkervaart-BramecoZon U.A.
Postbus 5, 3860 AA Nijkerk
info@abzdiervoeding.nl
www.abzdiervoeding.nl

Kantoor Nijkerk
Westkadijk 4
Telefoon 033 422 1510
Fax 033 246 0772

Kantoor Eindhoven
Hastelweg 159
Telefoon 040 238 0777
Fax 040 238 0780

Kantoor Stroobos
Groningerstreek 20
Telefoon 0512 35 1281
Fax 0512 35 2276